

**UCHWAŁA NR XXXVIII/452/2018
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 19 marca 2018 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
w 2017 r. wraz z wykazem potrzeb na 2018 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232 oraz z 2018 r. poz. 130) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697, 1292 i 2217 oraz z 2018 r. poz. 107 i 416) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, stanowiące załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykaz potrzeb na 2018 r. związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr
XXXVIII/452/2018
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 19 marca 2018 r.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2017 rok

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II. Pomoc materialna.....	5- 10
III. Usługi specjalistyczne dla dzieci.....	10
IV. Piecza zastępcza nad dziećmi.....	11
V. Pomoc niematerialna.....	12 - 15
VI. Karta Dużej Rodziny.....	15
VII. Współpraca z innymi instytucjami.....	16 - 26

I. Wstęp

Świadoma, pełniąca samodzielnie swe funkcje rodzina tworzy optymalne warunki dla wychowywania dzieci, ich rozwoju i przygotowania do udziału w życiu społecznym. Troska o jej dobrą kondycję wymaga wspierania systemowego w samym procesie wychowania dzieci jak i zapewnienia pomocy w sytuacjach kryzysowych, które uniemożliwiają samodzielne pełnienie zadań rodzicielskich.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu na rzecz inowrocławskich rodzin wynikają z norm prawnych wywodzących się z ustaw, uchwały Rady Ministrów oraz prawa miejscowego, w tym przede wszystkim:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.),

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.),

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.),

- ustawy z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U z 2017 r. poz. 1851, z późn. zm.),

- ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” (Dz. U. poz.1860, z późn. zm.),

- ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017r. poz. 882, z późn. zm.),

- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z późn.zm.),

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783, z późn. zm.),

- ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 180),

- ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220, z późn. zm.),

- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2017 r. poz. 1832, z późn. zm.),

- uchwały nr 221 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2015 r. poz. 821, z późn. zm.),

- uchwały nr XXII/218/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 26 września 2016 r. w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2019,

- uchwały nr XXI/201/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025,

- uchwały XXXIX/542/2014 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020,

Nierozwiązywanie bieżących problemów życia rodzinnego, brak reakcji na pierwsze symptomy destrukcyjnych zachowań osób żyjących w rodzinie, zakłócenia komunikacji pomiędzy jej członkami, często doprowadzają do kryzysów, które znacząco zaburzają jej funkcjonowanie i są niemożliwe do przezwyciężenia przez samą rodzinę.

Wsparcie z zewnątrz w takich sytuacjach jest niezbędne, musi uwzględniać potrzeby poszczególnych osób z równoczesnym traktowaniem jej jako integralnej całości.

Dysfunkcje życia rodzinnego mające wpływ na funkcjonowanie i prawidłowy rozwój dziecka, najczęściej wynikają z:

- braku dostatecznej wiedzy i umiejętności rodziców w kwestiach opiekuńczo – wychowawczych,
- uzależnień, w tym od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- długotrwałej choroby członka rodziny lub niepełnosprawności,
- rozbitcia rodziny – samotnego rodzicielstwa,
- przemocy domowej stosowanej wobec dorosłych osób w rodzinie i dziecka.

W celu wsparcia rodzin mających problemy wychowawcze utworzono w ramach struktur Ośrodka Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnej. Wzmocniło to pracę pracowników socjalnych, wykonujących swe obowiązki w Terenowych Zespołach Pracy Socjalnej i skoordynowanie jej z działaniami asystentów rodzinnych.

II. Pomoc materialna

1. Zasiłki okresowe

W roku sprawozdawczym pomoc w tej formie stanowiła podstawowe, lub uzupełniające źródło środków pieniężnych budżetów domowych w 1281 rozpoznanych środowiskach. Świadczenia, o których mowa są realizacją obowiązkowego zadania własnego gminy, finansowanego w ramach dotacji celowych z budżetu państwa. Czasookres pobierania tej formy pomocy jest ustalany indywidualnie. Należy zaznaczyć, że do dochodu rodziny nie wlicza się kwot wypłacanych z tytułu świadczeń wychowawczych, potocznie nazywanych 500+.

Ogółem w 2017 r. wypłacono zasiłki okresowe w kwocie 2 582 558,44 zł dla wszystkich uprawnionych, w tym:

Tabela nr 1

Lp	Wyszczególnienie dotyczy:	Wykonanie wydatków 1.01.-31.12.2017	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	osób samotnie gospodarujących	852 065,80	470	3 198	470	470
2.	rodzin *	1 730 492,64	811	5 135	776	2 692
	razem	2 582 558,44	1 281	8 333	1 246	3 162

*dotyczy wszystkich rodzin, również tych, których strukturę stanowią tylko osoby dorosłe, powyżej 18 roku życia

Struktura rodzin korzystających w minionym roku z tej formy wsparcia, wychowujących dzieci do 18 roku życia kształtowała się następująco:

Tabela nr 2

Liczba rodzin	255	210	82	43	12	2
Liczba dzieci	1	2	3	4	5	6

Opracowanie: źródło własne

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że wiele rodzin mimo korzystania z różnorodnych form wsparcia: zasiłków rodzinnych, świadczeń wychowawczych 500+ i niekiedy świadczeń alimentacyjnych nadal potrzebują wsparcia materialnego w formie zasiłków okresowych.

2. Zasiłki celowe

Zasiłek celowy jest wsparciem materialnym umożliwiającym zaspokojenie istotnej potrzeby ludzkiej, której sfinansowanie przekracza możliwości osoby czy też rodziny.

Zasiłki, o których mowa przyznawane są osobom i rodzinom spełniającym wymogi ustawowe co do przyczyn ubiegania się o ich uzyskanie oraz wielkości dochodów własnych, z przeznaczeniem przede wszystkim na: zakup leków, opału, opłat za zużytą energię elektryczną, gaz, wodę, niekiedy inne niezbędne dobra czy usługi.

Szczegółowe wykonanie świadczeń społecznych w formie zasiłków celowych przedstawia poniższe zestawienie, które obrazuje wszystkie świadczenia udzielone rodzinom i osobom samotnym na przestrzeni roku sprawozdawczego.

Tabela nr 3

Lp	Wyszczególnienie	Plan 2017	Wykonanie wydatków 1.01.-31.12.2017	Liczba świadczeń	Liczba osób
1	Schronienie, nocleg	199 289,75	199 289,75	14 235	95
2	Posiłki w schronisku	150 830,86	150 830,86	18 854	93
3	Odzież	11 290,00	11 290,00	128	94
4	Zasiłki na leki i leczenie	91 328,55	91 328,55	1 029	426
5	Zasiłki na żywność	105 770,00	105 770,00	568	440
6	Pomoc mieszkaniowa	355 282,12	355 282,12	3 308	945
7	Zdarzenia losowe	4 076,00	4 076,00	2	2
8	Zasiłki na remont mieszkania	3 310,00	3 310,00	22	22

9	Śniadania w szkole	91 962,35	91 962,35	35 644	241
10	Zasiłki na zakup opału	375 767,00	375 767,00	778	685
11	Oplaty za żłobek, przedszkole	710,00	710,00	4	3
12	Świetlica socjoterapeutyczna	22 998,00	22 998,00	3 833	42
13	Środki higieniczne	17 361,00	17 361,00	565	298
14	Badania profilaktyczne podopiecznych	339,00	339,00	3	3
15	Celowe specjalne	209 997,72	209 997,72	908	493
16	Kolacje w szkole	196,00	196,00	98	1
17	Inne	15 336,65	15 336,65	147	103
	Razem:	1 655 845,00	1 655 845,00	x	x

Opracowanie: źródło własne

Zasiłki celowe przeznaczone na:

Odzież – pomocy ze środków budżetowych udzielono 94 rodzinom, wypłacono 128 świadczeń w kwocie 11 290,00zł. W stosowaniu tej formy pomocy MOPS współpracuje od wielu lat z organizacjami pozarządowymi, które trudnią się zbiórką i rozdawnictwem odzieży używanej. Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu jest wiodącym partnerem w jej świadczeniu, co powoduje, że wydatki na tę formę wsparcia są niskie.

Leki i leczenie – w okresie sprawozdawczym 426 rodzin skorzystało z pomocy przeznaczonej na zakup niezbędnych leków, materiałów opatrunkowych, środków pomocniczych. Udzielono wsparcia w kwocie 91 328,55 zł. Liczba osób, która często nie może sfinansować ze środków własnych podstawowych leków jest duża.

Zdarzenia losowe – powstałe w następstwie nagłych czynników zewnętrznych, powodują niekiedy potrzebę wsparcia rodziny. Kryterium dochodowe nie decyduje o możliwości udzielenia wsparcia z tego tytułu, ale rozmiar strat i ich wpływ na możliwość zapewnienia podstawowych potrzeb ludzkich. W roku 2017 przyznano pomoc w tej formie 2 rodzinom, wypłacono 2 świadczeń na łączną kwotę 4 076 zł.

Zasiłki na żywność – żywienie jest podstawową potrzebą ludzką, która w rodzinach o niskich dochodach często nie może być zaspakajana należycie. Z zasiłków skorzystało 440 rodzin w kwocie 105 770,00 zł (liczba świadczeń 568). Dużo większe wydatki na zakup produktów spożywczych, umiejscowione i realizowane były w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Pomoc mieszkaniowa – w celu pomocy rodzinom, którym brakuje środków na opłaty mieszkaniowe, często zadłużonym udzielana jest pomoc z przeznaczeniem na opłaty eksploatacyjne, niezależnie od pomocy określanej jako „dodatki mieszkaniowe”. Z zasiłków skorzystało 945 rodzin (3308 świadczenia) w wysokości 355 282,12 zł.

Zasiłki celowe specjalne - zapotrzebowanie na zasiłki celowe specjalne nadal jest bardzo duże. Pomoc w tej postaci Ośrodek przyznał 493 osobom, udzielając 908 świadczeń w łącznej kwocie 209 927,72 zł.

Tabela nr 4

Wyszczególnienie	Kwota świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń
Leki i koszty leczenia	51 757,86	184	342
Opał	114 005,00	259	273
Żywność	4 845,00	26	27
Odzież	580,00	3	3
Energia	7 203,88	46	60
Opłaty mieszkaniowe	21 207,58	89	123
remont	966,00	61	71
Inne	9 362,40	3	3
Razem:	209 927,72	x	902

Opracowanie: źródło własne

Pomoc specjalna przyznawana jest rodzinom, które nie spełniają kryterium dochodowego, jednak nakładem środków własnych nie są w stanie zaspokoić pilnych, ważnych uzasadnionych potrzeb życiowych. Zdecydowana większość objętych świadczeniami specjalnymi to emeryci i renciści, pobierający renty i emerytury tak niskie, że nie mają możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb materialnych.

3. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Tabela nr 5

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie wydatków 1.01.-31.12.2017	Liczba świadczeń	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba osób w rodzinie objętych dożywianiem
1.	Posiłki w szkole	310 291,26	59 327	525	1 617
2.	Obiady abonamentowe	96 490,00	15 268	76	76
3.	Dożywienie ŚDS	17 040,00	2 840	47	47
4.	Zasiłki celowe	2 477 425,00	16 516	1 603	3 505
	Razem:	2 901 246,26	93 951	4 153	x

Dzieci i młodzież ucząca się w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w czasie trwania roku szkolnego korzystały z pomocy w formie obiadów. Pomoc w formie zasiłków przyznawano tylko wówczas, gdy dziecko z przyczyn zdrowotnych nie mogło korzystać ze zbiorowego żywienia. Pomoc pieniężna była udzielana rodzinom na dzieci objęte nauczaniem szkół podstawowych i gimnazjalnych, w okresie letnich wakacji z uwagi na przerwę w organizowaniu ciepłych posiłków przez szkoły.

Pomoc w formie świadczeń pieniężnych stosowana była wobec rodzin wychowujących dzieci nieobjęte obowiązkiem szkolnym lub uczące się w szkołach ponadgimnazjalnych, a także wobec osób samotnie wychowujących małe dzieci, matek rodzin wielodzietnych, kobiet w ciąży, osób długotrwale chorych, osób starszych i niepełnosprawnych.

Programem objęto 1 553 rodziny, przyznając pomoc z tego tytułu 3 505 osobom żyjącym w nich w ogólnej kwocie 2 477 425,00 zł.

4. Inne formy dożywiania dzieci poza środowiskiem rodzinnym

- śniadania w szkołach - w okresie sprawozdawczym śniadania na koszt środków budżetu miasta spożywało 241 dzieci. Wydatkowano na ten cel 91 962,35 zł. Koszt 1 śniadania wynosił od 2,20 do 2,90 zł w szkołach podstawowych i w gimnazjach.

Adresatami tych świadczeń były dzieci i młodzież uczące się w szkołach podstawowych i gimnazjach z rodzin spełniających kryterium dochodowe 514 zł na osobę w rodzinie.

- dożywianie w świetlicach socjoterapeutycznych - Ośrodek w 2017 r. finansował kolacje dla dzieci korzystających z pobytu w świetlicach na wniosek pracownika socjalnego lub po uzgodnieniu z nim. W tym miejscu należy zaznaczyć, że każda z pięciu funkcjonujących świetlic może przyjmować dzieci z rodzin nie objętych świadczeniami Ośrodka. Koszt żywienia tych dzieci ponosi prowadzący świetlice we własnym zakresie.

Cztery z funkcjonujących świetlic prowadzone są przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, natomiast jedna przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka na zasadach zadania powierzonego, co powoduje, że MOPS nie ponosi żadnych kosztów, ani za pobyt, ani żywienie przebywających tam dzieci i młodzieży. W 2017 r. działalnością świetlic objętych było 120 dzieci. Ośrodek ponosił koszt dożywiania 42 z nich. Wydatki z tego tytułu wyniosły 22 998,00 zł.

5. Dodatki mieszkaniowe

Podstawą prawną do podejmowania decyzji o przyznaniu lub odmowie pomocy w tej postaci jest ustawa z dnia 21.06.2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 180).

Tabela nr 6 Zadania własne gminy

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie wydatków	Liczba świadczeń	Liczba wnioskodawców
Dodatki mieszkaniowe 01.01-31.12.2017	4 631 262,00	4 631 023,50	20 878	2 251
Dodatki energetyczne	103 564,57	95 859,38	6 852	803

Opracowanie: źródło własne.

Potencjalni świadczeniobiorcy tej formy pomocy materialnej, aby uzyskać świadczenia, o których mowa wyżej musieli spełniać określone prawem wymogi:

- posiadać tytuł prawny do zajmowanego mieszkania,
- dochód brutto na osobę w gospodarstwie domowym nie był większy niż 125% najniższej emerytury to jest 1 250,00 zł w gospodarstwach wieloosobowych i 175% najniższej emerytury w gospodarstwach jednoosobowych to jest 1750,00 zł brutto,
- powierzchnia użytkowa mieszkalna nie przekraczała dopuszczalnej powierzchni normatywnej tj. dla 1 osoby 35m², dla dwóch – 40m², dla trzech – 45m², dla czterech - 55m², dla pięciu – 65m², na każdą kolejną o 5m² więcej, zwiększonej w każdym przypadku maksymalnie o 30%.

Wysokość dodatku mieszkaniowego stanowi różnica między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu, a kwotą którą powinna opłacić osoba ubiegająca się o dodatek z własnych dochodów. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 20 878 dodatków mieszkaniowych na podstawie wydanych 3493 decyzji, w wysokości ogółem 4 631 023,50 zł. Średni dodatek mieszkaniowy wynosił 221,81 zł. Z tej formy pomocy korzystało 2 251 gospodarstw domowych.

Struktura liczebności rodzin przedstawiała się następująco:

Tabela nr 7. Liczba rodzin z podziałem na liczbę osób w rodzinie

Liczba rodzin	691	504	423	399	152	59	16	3	3	1
Liczba osób w rodzinie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Opracowanie: źródło własne

6. Realizacja „Programu 500+”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu z upoważnienia Prezydenta Miasta kontynuował realizację postępowania w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych 500+, którego system został określony w ustawie z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r. poz.1851, z późn. zm.).

Prawo do składania wniosków o świadczenie wychowawcze na dziecko poniżej 18 roku życia przysługuje osobom uprawnionym, do których zalicza się: matkę, ojca, opiekuna faktycznego dziecka albo opiekuna prawnego. Podstawą wszczęcia postępowania w sprawie jest zatem wniosek jednej z wymienionych osób.

Przyznanie świadczenia, o którym mowa, na pierwsze dziecko w rodzinie, a więc najstarsze z dzieci poniżej 18 roku życia, zależy od sytuacji materialnej, a ściślej od dochodu na osobę w rodzinie. Nie może on przekroczyć miesięcznie 800 zł, chyba, że członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne wówczas kwota dopuszczalnego dochodu na osobę jest wyższa i wynosi 1200 zł.

Zarówno liczba wnioskujących jak i poniesione wydatki świadczą o ogromnym zainteresowaniu tą formą wspierania rodzin w wychowywaniu dzieci.

W 2017 r. na realizację tego zadania wydatkowano 37 530 892,86 zł. Powyższa kwota zabezpieczyła wypłatę świadczeń zarówno na poprzedni okres zasiłkowy tj. do 30.09.2017 r. jak i na nowy okres od tj. od 01.10.2017 r.

III. Usługi specjalistyczne dla dzieci

Adresatami tych usług są dzieci z autyzmem i innymi problemami zdrowia psychicznego.

Z uwagi na szczególną specyfikę nie są organizowane przez MOPS a zakupione od wyspecjalizowanego podmiotu, z zachowaniem zasad prawa o zamówieniach publicznych.

Tabela nr 8

Lp.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2017	Wykonanie wydatków 1.01-31.12.2017	Liczba świadczeń	Liczba osób
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	182 472	177 660	4 935	74

Opracowanie: źródło własne

Koszt zakupu świadczeń dla 59 dzieci sfinansowany został ze środków budżetowych państwa. Ta forma pomocy jest cenną postacią wspierania w procesie ich rehabilitacji. Wydaje się koniecznym nie tylko utrzymanie, ale i dalszy rozwój usług specjalistycznych dla niepełnosprawnych dzieci.

IV. Piecza zastępcza nad dziećmi

Brak wydolności opiekuńczo – wychowawczej rodzin i osób obowiązanych do realizowania zadań rodzicielskich w skrajnych przypadkach powoduje konieczność ustalenia w postępowaniu sądowym pieczy zastępczej nad dzieckiem lub dziećmi.

Pieczę zastępczą nad dzieckiem ustanawia sąd w sytuacji, gdy rodzina biologiczna nie zapewnia podstaw do jego wzrostu i rozwoju. Gmina ma prawny obowiązek uczestniczenia w kosztach pieczy zastępczej dzieci i młodzieży powierzony jej po 1 stycznia 2012 r.

Poniesione wydatki z tego tytułu w 2017 r. wyniosły:

Tabela nr 9

Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2017 r.	Wykonanie wydatków 1.01-31.12.2017	Liczba świadczeń	Liczba Osób
Utrzymanie dzieci w Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny	450 000,00	449 855,71	437	48
Utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej	195 000,00	191 234,15	585	69
Razem:	645 000,00	641 089,86	1 022	x

Opracowanie: źródło własne

Udział środków własnych gminy w kosztach pieczy zastępczej wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% kosztu całkowitego, w drugim już 30%, a w trzecim i każdym kolejnym 50%.

W pieczy zastępczej przebywało w 2017 r. - 48 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych a 69 w rodzinach zastępczych.

W 2017 r. w placówkach umieszczono 18 dzieci, w rodzinach zastępczych 21 dzieci. Natomiast pieczę zastępczą opuściło 23 dzieci: 6 zostało adoptowanych, 5 usamodzielniało się, 11 powróciło do domu rodzinnego. Jedna z wychowanek placówki opiekuńczo – wychowawczej z uwagi na ciężę złożyła wniosek do Sądu o wyrażenie zgody na zawarcie związku małżeńskiego. Po jej uzyskaniu wstąpiła w związek małżeński i usamodzielniała się.

V. Pomoc niematerialna

Uznając wagę prawidłowego funkcjonowania rodziny dla harmonijnego rozwoju jej członków, w tym przede wszystkim dzieci MOPS wyodrębnił w ramach struktur własnych Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych, w skład którego wchodzi cztery pracownicy socjalni o wysokich kwalifikacjach zawodowych.

W 2017 r. ww. Zespół uczestniczył ogółem w postępowaniach dotyczących 425 środowisk w tym 222 rodzin z dziećmi do 18 roku życia, w których funkcjonowały 836 osoby, w tym 409 dzieci.

Do najczęstszych problemów występujących w środowiskach rodzinnych należą:

- problemy opiekuńczo-wychowawcze w 145 przypadkach,
- przemoc w 61 przypadkach,
- problemy alkoholowe rodzica lub rodziców w 54 przypadkach.

W 157 przypadkach podjęto interwencje socjalne, natomiast w 452 prowadzono pracę socjalną przy współdziałaniu terenowych pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu.

Tabela nr 10

Wejścia w środowiska Zespołu ds. rodziny i interwencji socjalnych ogółem,	609*
z czego: Zespół ds. rodziny i interwencji socjalnych	206
z terenowym pracownikiem socjalnym	428
z asystentem rodziny	24
z funkcjonariuszem KPP	7

Opracowanie: źródło własne

*Suma poszczególnych wejść Zespołu w środowiska jest większa o 56 od ogólnej liczby z uwagi na fakt, iż wizyty odbywały się wspólnie z przedstawicielami kilku służb.

W sytuacjach budzących zaniepokojenie pracowników Zespołu, co do sposobu sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi w 4 sprawach skierowano wnioski do Sądu z prośbą o wgląd w sytuację dzieci w rodzinie:

- w jednym przypadku Sąd ograniczył matce władzę rodzicielską nad dwojgiem dzieci przez ustanowienie nadzoru kuratora i tymczasowo powierzył opiekę nad małoletnimi ich babci,
- w sprawie jednego dziecka Sąd dokonał zmiany formy ograniczenia władzy rodzicielskiej matce z dozoru kuratorskiego na powierzenie małoletniego opiece ojca,
- w 2 sprawach dotyczących dwójki dzieci postępowanie sądowe nie zostało zakończone.

Zespół podejmował ponadto działania wobec już istniejących tam ograniczeń władzy rodzicielskiej w 7 rodzinach, w następstwie czego Sąd Rejonowy w Inowrocławiu:

- w 4 przypadkach dotyczących 12 dzieci utrzymał nadal nadzór kuratorski,
- w 2 przypadkach zmienił formę ograniczenia władzy rodzicielskiej poprzez umieszczenie trojga dzieci w pieczy zastępczej,
- jedno postępowanie nie zostało zakończone.

Sytuacja 28 dzieci wymagała wystąpienia do szkół i przedszkoli z prośbą o wydanie opinii na temat funkcjonowania tych dzieci w placówkach w celu utworzenia planu pomocy dla rodziny. Z wydanych opinii wynika, że zaniebdania wobec dzieci nie potwierdziły się wobec 21 dzieci.

W 2 sprawach dotyczących rodzin wychowujących 4 dzieci wystąpiono z wnioskami do Poradni Zdrowia Psychicznego w Inowrocławiu o ustalenie stanu zdrowia rodzica, ponieważ mógł on mieć wpływ na sprawowanie władzy rodzicielskiej. Z pozyskanych informacji nie wynikało jednak, aby występowały jakiegokolwiek poważniejsze zagrożenia w zakresie zabezpieczenia opieki nad dziećmi, pomimo tego rodziny objęte są pracą socjalną.

Wobec 5 dzieci z 4 rodzin prowadzono postępowanie sprawdzające czy dzieci wymagają wzmoczonej opieki medycznej i ustalono, że tylko jedno dziecko musi być objęte stałą i systematyczną kontrolą ze strony lekarza specjalisty.

Skierowano do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu jeden wniosek w sprawie wznowienia działań o leczenie odwykowe jednej z matek wychowującej jedno dziecko.

Wobec 6 rodzin, w których wychowuje się 8 dzieci zwrócono się o wykaz interwencji ze strony Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu i ustalono że:

- w 3 rodzinach z 3 dzieci z uwagi na awantury pomiędzy dorosłymi osobami w rodzinie, z których najwyżej jedna była pod wpływem alkoholu miały miejsce interwencje policji w związku z czym zostały objęte pracą socjalną,
- w 3 rodzinach wychowujących 5 dzieci nie było interwencji, środowiska te są jednak monitorowane.

Zespół nawiązał współpracę z Ośrodkiem Wspierania Dziecka i Rodziny w Inowrocławiu celem ustalenia sytuacji byłej wychowanki, która urodziła dziecko i nie miała umiejętności sprawowania nad nim właściwej opieki. Rodzina została objęta nie tylko pracą socjalną, ale także wsparciem ze strony asystenta rodziny.

Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych podane wyżej sprawy prowadził w ramach współdziałania z pracownikami socjalnymi Terenowych Zespołów Pracy Socjalnej, ponieważ samodzielna praca z rodzinami przekroczyła możliwości jednej osoby.

Zespół współpracował z terenowymi pracownikami socjalnymi oraz z konsultantami Ośrodka: psychologiem, pedagogiem i prawnikiem a także asystentami rodziny. W ramach tej współpracy pedagog uczestniczył w działaniach na rzecz 68 rodzin, psycholog objął wsparciem 142 rodziny, a prawnik udzielił 310 porad.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 5 rodzinach, w których wychowywało się 12 dzieci, wszczęli procedurę „Niebieskie Karty”, z czego w 3 rodzinach przemoc dotyczyła bezpośrednio 8 dzieci.

Działając w myśl art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 r. pracownicy socjalni współdziałając z przedstawicielami policji i ochrony zdrowia dokonali interwencyjnego odebrania piątki dzieci z 1 rodziny i umieścili je w pieczy zastępczej oraz trójki dzieci z innej rodziny i umieścili je w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu zatrudniał 6 asystentów rodziny, którzy wykonują swoje zadania w ramach zadaniowego czasu pracy. Praca asystentów rodziny ma na celu pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej.

Działania podejmowane na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są wielokierunkowe. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został opracowany indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania. Praca z rodziną, z udziałem asystenta rodziny prowadzona jest na wniosek pracownika socjalnego po wcześniejszym uzyskaniu zgody rodziny i akceptacji ze strony dyrektora Ośrodka. Czas trwania współpracy jest zależny od wielu czynników, w tym przede wszystkim od indywidualnej sytuacji rodziny i jej problemów, które godzą w dobro wychowywanych w niej dzieci.

W 2017 r. asystenturą rodzinną objętych było 98 rodzin w tym 160 dorosłych i 226 dzieci. W roku sprawozdawczym rozpoczęły współpracę 34 rodziny, a z 64 rodzinami asystenci współpracowali przed 1.01.2017 r. Z ogólnej liczby 58 rodzin to pełne, natomiast 40 niepełne.

Najczęstszą przyczyną asystentury w rodzinie była:

- niewydolność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w 75 rodzinach,
- w 53 rodzinach niezaradność życiowa,
- uzależnienia rodzica lub rodziców w 41 rodzinach.

W 2017 r. praca asystenta została zakończona w 15 rodzinach. W 7 przypadkach zrealizowano plan pracy z rodziną, 3 rodziny zrezygnowały ze współpracy z asystentem przed osiągnięciem zakładanych celów, a w 2 przypadkach zakończono współpracę ze względu na brak zaangażowania rodziny w realizację założonego planu pracy. Zakończenie pracy asystenta zarówno z powodu rezygnacji jak i niezrealizowania planu pracy spowodowało zawiadomienie o zaistniałej sytuacji III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Inowrocławiu lub Kuratorskiej Służby Sądowej w Inowrocławiu. 3 rodziny zmieniły miejsce zamieszkania - właściwe gminy zostały poinformowane o sytuacji tych rodzin, aby móc podjąć z nimi pracę.

W sytuacjach budzących zaniepokojenie, co do sposobu sprawowania opieki nad dziećmi, asystenci rodziny skierowali wnioski do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o wgląd w sytuację małoletnich z 6 rodzin:

- wobec 2 małoletnich dzieci z 2 rodzin Sąd stwierdził brak przesłanek do wszczęcia postępowania o ograniczenie władzy rodzicielskiej,
- nad 5 dzieci z 3 rodzin Sąd ograniczył władzę rodzicielską poprzez ustanowienie nadzoru kuratora,
- w 1 przypadku Sąd ograniczył matce władzę rodzicielską nad 2 dzieci i powierzył opiekę nad jednym dzieckiem ojcu, drugie dziecko umieszczono w rodzinie zastępczej.

Asystenci informowali Sąd o aktualnej sytuacji 15 rodzin:

- postanowieniem Sądu umieszczono w różnych formach pieczy zastępczej 12 dzieci z 6 rodzin,
- w 1 przypadku Sąd podtrzymał decyzję o pozostawieniu dziecka w rodzinie zastępczej,
- w stosunku do 8 rodzin, w których rodzice mieli ograniczoną władzę rodzicielską Sąd pozostawił ograniczoną władzę rodzicielską i nadzór kuratora.

W sprawach 5 rodzin wychowujących 11 dzieci wystąpiono do Poradni Zdrowia Psychicznego w Inowrocławiu celem uzyskania informacji na temat stanu zdrowia rodzica, który mógł wpływać na sprawowanie opieki nad małoletnimi. W toku postępowania ustalono, że systematycznie leczonych jest 5 osób.

W jednym przypadku wystąpiono do Poradni Zdrowia Psychicznego w Bydgoszczy o informację dotyczącą stanu zdrowia dziecka, celem ukierunkowania planu pracy z rodziną. Z pozyskanej informacji wynikało, że dziecko pozostawało pod stałą kontrolą lekarza psychiatry.

Asystenci rodziny współpracowali również z placówkami podstawowej opieki zdrowotnej w Inowrocławiu w zakresie stanu zdrowia 15 dzieci wychowujących się w 6 rodzinach celem określenia form wsparcia dla rodzin. Ustalono, że dzieci z 5 rodzin są pod stałą opieką medyczną.

Skierowano 5 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu o podjęcie działań dotyczących leczenia odwykowego wobec 6 rodziców. W 4 przypadkach postępowanie jest nadal prowadzone, natomiast w 1 przypadku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowała sprawę do Sądu.

Asystenci rodziny występowali do Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu o udzielenie informacji o interwencjach w 12 rodzinach, w których wychowuje się 29 dzieci. W każdym potwierdzono interwencje, z powodu na awantur osób dorosłych w tych rodzinach.

Dla utrzymania efektów, które zostały wypracowane w czasie trwania asystentury, po jej zakończeniu ustanowiono monitoring ze strony asystenta rodziny lub pracownika socjalnego, aby obserwować czy zmiany mają trwały charakter, a w przypadkach koniecznych ustalić dalszą ścieżkę wsparcia. Rozszerzono kontakt z pedagogami szkolnymi, psychologami oraz nauczycielami w celu uzyskania jak najbardziej kompletnej wiedzy na temat dzieci, pochodzących z rodzin, z którymi współpracuje asystent rodziny. Szeroka współpraca asystentów rodzinnych z wieloma podmiotami daje pełen obraz sytuacji rodzinnej i umożliwia skuteczniejsze działania.

VI. Karta Dużej Rodziny

W 2017 roku 56 nowych rodzin złożyło wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny. Wpłynęło również 12 wniosków o przedłużenie terminu ważności karty i 1 wniosek o przyznanie duplikatu 1 wniosek o uzupełnienie rodziny. Wydano 383 karty.

Od czerwca 2014 r. posiadaczami Kart zostało już 352 rodzin - 1 807 osób - członków rodzin wielodzietnych tj. 1 159 dzieci i ich 648 opiekunów.

W 270 przypadkach są to rodziny z trojgiem dzieci, w 65 przypadkach z czworgiem dzieci, w 14 przypadkach z pięciorgiem dzieci oraz 1 rodzina z sześciorgiem i 2 z siedmiorgiem dzieci.

Posiadacze kart mogą korzystać z systemu uprawnień i zniżek z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej, podatkowej na terenie całego kraju.

VII. Współpraca z innymi instytucjami

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z wieloma instytucjami, które podejmują szereg działań na rzecz dziecka i rodziny.

1. Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Inowrocław:

W ramach programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” uzyskano makaron muszelki, mleko, fasolę białą, filet z makreli, szynkę drobiową, ryż biały, gulasz wieprzowy, olej rzepakowy, groszek z marchewką, cukier, powidła śliwkowe, ser podpuszczkowy, pasztet wieprzowy, szynka wieprzowa, koncentrat pomidorowy, kasza gryczana. Pomocy w formie żywności z Unii Europejskiej udzielono 2 543 środowiskom.

PKPS przez zorganizowanie całorocznych zbiórek mógł udzielić również pomocy rzeczowej w formie odzieży, sprzętu AGD, RTV, art. szkolnych, zabawek, pościeli, mebli i drewna opałowego pochodzących z organizowanych całorocznych zbiórek dla 1 379 środowisk.

Z pozyskanych środków finansowych w ramach przeprowadzonych akcji zbiórkowych udzielono pomocy w formie paczek ze słodyczami dla 100 dzieci z okazji Świąt Bożego Narodzenia „Gwiazdka dla Wszystkich Dzieci”.

2. „Bank Żywności” Towarzystwo im. Św. Brata Alberta (siedziba ul. Krzymińskiego 18):

W roku 2017 pomoc żywnościową otrzymało 607 osób, zakwalifikowanych do odbioru paczek przez Ośrodek. Wydano 4 509 paczek.

Pomoc udzielana była raz w miesiącu dla poszczególnych kategorii osób: matki samotnie wychowujące dzieci, osoby niepełnosprawne, osoby starsze i rodziny wielodzietne.

3. Komenda Powiatowa Policji Zespół ds. Nietletnich i Patologii Wydziału Prewencji.

Podczas spotkań w szkołach, festynach czy konferencji przeprowadzane były pogadanki z dziećmi i rodzicami na temat bezpieczeństwa dziecka i rodziny, policjanci wręczali edukacyjne książeczki, odblaski, kamizelki i inne materiały profilaktyczne pełniące dużą rolę w edukacji i bezpieczeństwie.

Policjanci włączali się w różnego rodzaju działania profilaktyczne, mające służyć ograniczeniu przemocy w życiu człowieka np. uczestniczyli w „Tygodniu Pomocy Ofiarom Przestępstw”, zorganizowali z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu happening w Galerii Solnej celem zwrócenia uwagi na problem przemocy w rodzinach. Podczas tych wydarzeń rozpowszechniane były foldery zawierające adresy instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy na terenie miasta, powiatu i kraju.

4. Komenda Straży Miejskiej Inowrocławia:

Strażnicy Miejscy uczestniczyli w działaniach profilaktyki edukacyjnej dzieci i młodzieży. Realizowano programy profilaktyczne w szkołach, przedszkolach, festynach takie jak:

„Bezpieczna droga do szkoły” - program przeznaczony dla przedszkoli i oddziałów zerowych szkół podstawowych,

„Kto dba o moje bezpieczeństwo?” - program przeznaczony dla klas 1-3 szkół podstawowych,

„Bezpieczne wakacje” - program przeznaczony dla szkół podstawowych,

„Bezpieczna zabawa zimą” - program przeznaczony dla klas 1-4 szkół podstawowych,

„Bezpieczeństwo w sieci” - program dot. zasad bezpiecznego korzystania z internetu,

„Dopalacze” - program dla klas 4-6 szkół podstawowych,

„Odlotowy Dzień Dziecka ze Służbami” - gry, konkursy, zabawy dla dzieci i młodzieży na terenie Aeroklubu przy ul. Toruńskiej

„Mikołajki z Kościołem i Służbami”

Pracownicy Komendy uczestniczyli w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

Grupy Robocze Zespołu objęły pomocą 196 rodzin, w tym 118 dla których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”.

Z analizy procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych w 2017 roku wynika, że:

- ogólna liczba osób, wobec których zachodzi podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie wynosi 247, w tym:

- osoby dorosłe 205 (w tym kobiety 172, mężczyźni 33),

- dzieci 42,

- dla dzieci wypełniono 11 Niebieskich Kart,

- liczba wskazanych sprawców przemocy w rodzinie wyniosła ogółem: 203, w tym:

- osoby dorosłe 199 (w tym kobiety 24, mężczyźni 175),

- dzieci 4.

W roku 2017 w indywidualnych sprawach, w których prowadzono procedury „Niebieskie Karty”, podjęto następujące działania na rzecz rodzin:

1. Złożono 17 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu o zobowiązanie do leczenia odwykowego (przebieg postępowań wobec osób nadużywających alkoholu był monitorowany). Ponadto poinformowano Komisję o dalszym nadużywaniu alkoholu przez 3 osoby, wobec których prowadziła już postępowanie.

2. Złożono do Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu 4 zawiadomienia o przestępstwie znęcania, tj. o czyn z art. 207 §1 kk, z czego trzy sprawy zakończyły się wydaniem przez Sąd wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności, w tym jednym wyrokiem Sąd odwiesił wcześniej zasądzoną karę pozbawienia wolności, jedna ze spraw jest na wstępnym etapie postępowania.

3. Pracownicy socjalni podczas wykonywania obowiązków służbowych w obecności przedstawicieli Policji i ochrony zdrowia, z uwagi na zagrożenie zdrowia lub życia odebrali pięcioro dzieci z 1 rodziny i umieścili je w pieczy zastępczej (art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie), natomiast w obecności funkcjonariuszy Policji dokonali odebrania trójki dzieci z 1 rodziny i umieścili je w placówce opiekuńczo-wychowawczej realizując postanowienie Sądu Rejonowego w Inowrocławiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich. Transport dzieci i służb socjalnych do wskazanych placówek przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu zabezpieczyła w obu przypadkach Straż Miejska w Inowrocławiu.

4. Sytuacja dwójki dzieci z 1 rodziny wymagała wglądu Sądu Rejonowego w Inowrocławiu, a o trudnej sytuacji kolejnych ośmiorga dzieci z 3 rodzin objętych już nadzorem kuratorskim poinformowano III Wydział Rodzinny i Nieletnich tego Sądu.

5. Wystąpiono do placówek oświatowych z zapytaniem o sposób funkcjonowania 15 dzieci z 9 rodzin.

6. W sprawie pięciu osób z 4 rodzin wystąpiono z wnioskiem o udzielenie informacji na temat stanu ich zdrowia i przebiegu leczenia do Poradni Zdrowia Psychicznego w Inowrocławiu.

7. Udzielono pomocy 3 rodzinom w przygotowaniu wniosków do Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o wydanie nakazu opuszczenia lokalu (art.11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). Jedna osoba zrezygnowała ze złożenia takiego wniosku, dwie pozostałe sprawy zakończyły się wyrokiem nakazującym sprawcy przemocy opuszczenie wspólnie zajmowanego mieszkania.

8. Zaproponowano pięciu osobom, wobec których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc domową udział w programie korekcyjno- edukacyjnym.

9. W 2 sprawach wystąpiono do Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu z prośbą o wykaz interwencji w miejscu zamieszkania rodzin, w których prowadzono procedurę „Niebieskie Karty”- interwencje potwierdziły się.

10. działaniami w ramach prac grup roboczych, których posiedzenia odbywały się w miejscu zamieszkania rodzin objętych było 8 środowisk.

11. powiadomiono kuratorów zawodowych Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o powrocie do zachowań agresywnych przez pięć nadzorowanych osób.

Ponadto na wniosek pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu udzielono pomocy w formie:

- wsparcia asystenta rodziny w 6 środowiskach,
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla jednej osoby,
- wsparcia psychologa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu w miejscu zamieszkania 3 rodzin.

Członkowie grup roboczych wykonujący swoje zadania informowali osoby uwikłane w przemoc o miejscach nieodpłatnej pomocy na terenie Inowrocławia w zakresie:

- pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej,
- uprawnień do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,
- podejmowania i kontynuowania leczenia psychiatrycznego i terapii uzależnień,
- warsztatów dla rodziców zwiększających ich kompetencje.

6. Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień:

Ośrodek był głównym realizatorem i koordynatorem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017.

Działania profilaktyczne prowadzone były w trzech obszarach profilaktycznych: profilaktyka uniwersalna (skierowana do całej populacji), selektywna (skierowana do grupy zwiększonego ryzyka oraz wskazująca (skierowana do jednostki lub grupy wysokiego ryzyka).

I. Profilaktyka uniwersalna – polegała na edukowaniu społeczności oraz promowano postawy społeczne ważne dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, koncentrując się na działaniach dotyczących dzieci i młodzieży, rodziców, pedagogów.

W roku sprawozdawczym zrealizowano 5 warsztatów psychoedukacyjnych, w których wzięło udział 53 rodziców:

- „Psychologiczne potrzeby dziecka, a problemy wychowawcze“,
- „Wystarczająco dobry rodzic“ - 2 warsztaty,
- „Tu powstaje człowiek, budowanie „dobrej“ relacji z dzieckiem“,
- „Umiejętności wychowawcze wystarczająco dobrego rodzica“.

II. Profilaktyka selektywna – adresowana była do grupy zwiększonego ryzyka, której celem było ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji.

Prowadzono poradnictwo rodzinne, indywidualne i socjoterapię oraz zadania z zakresu rozszerzenia oferty placówek dziennych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Realizowany programy wczesnej interwencji, finansowano prowadzenie świetlic i klubu młodzieżowego, realizowano programy profilaktyczne w świetlicach.

W ramach tej profilaktyki zrealizowano:

1. Warsztaty w szkołach

Zajęcia warsztatowe były realizowane na wszystkich szczeblach nauczania przez zespół 4 realizatorów, zgodnie z harmonogramem i oczekiwaniami przedstawicieli placówek oświatowych, zgłoszonymi na początku roku szkolnego. Miały one na celu edukację i informację w obszarach takich jak: uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze), uzależnienia behawioralne, przemoc i agresja, konflikty interpersonalne, zagrożenia związane z internetem, hejt i mowa nienawiści oraz podnoszenie umiejętności psychospołecznych.

Warsztaty realizowane były w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych i dotyczyły m. in. relacji rówieśniczych w szkole, rozwiązywania konfliktów, przemocy, profilaktyce uzależnień.

Przeprowadzono również szkolenia, wykłady i prelekcje dla Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Straży Miejskiej i Komendy Powiatowej Policji dotyczące przemocy, jak również dla rodziców, nauczycieli.

Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu prowadzi cztery **świetlice socjoterapeutyczne**:

- 1) „Świetlik” – ul. Kasztelańska 22;
- 2) „Motylek” – ul. Słoneczna 20;
- 3) „Tygrysek” – ul. Armii Krajowej 16;
- 4) „Kasztanek” – al. Niepodległości 4.

Są one placówkami wsparcia dziennego, które prowadzą zorganizowaną działalność opiekuńczą i wychowawczą, realizują program socjoterapeutyczny.

W 2017 roku do świetlic uczęszczało 146 dzieci, w tym 82 dziewczynki i 64 chłopców. Byli to uczniowie szkół podstawowych (116 osoby) oraz gimnazjalnych (30 osób). Główne powody skierowań do świetlic to trudności w nauce, zła sytuacja materialna rodziny, wielodzietność, problemy alkoholowe w rodzinie.

Celem działalności świetlicy socjoterapeutycznej jest wspieranie odzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz udzielanie pomocy dzieciom wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju. Świetlica zapewnia m.in. opiekę wychowawczą, pomoc w nauce, umożliwia rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, stwarza warunki do stymulowania rozwoju dziecka oraz eliminowania zaburzeń zachowania. Niezwykle ważne w działalności świetlicy tego typu jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa dzieciom, którym rodzina nie jest w stanie zaspokoić tej podstawowej i ważnej w prawidłowym rozwoju potrzeby.

Najważniejsze zajęcia realizowane w świetlicach to socjoterapia, logopedia, zajęcia dydaktyczno wyrównawcze, zajęcia z wychowania fizycznego, plastyczne, basen, muzykoterapia, zajęcia komputerowe, modelarskie, taneczne, obozy i kolonie (w roku 2017 wychowankowie świetlic przebywali na koloniach letnich w Ośrodku Wypoczynkowym „Marysieńka“ w Jarosławcu -50 dzieci).

2. Pomoc prawna

Udzielono pomocy prawnej w 91 przypadkach – zwykle 2 osobom w każdy piątek przez 52 tygodnie. O pomoc prawną zwracały się głównie (78 razy) kobiety – żony lub matki alkoholików bądź narkomanów. Z pomocy prawnej skorzystało 13 mężczyzn. W 2017 r. przygotowano projekty 27 pism procesowych w sprawach cywilnych.

III. Profilaktyka wskazująca

Były to działania skierowane do jednostek lub grup wysokiego ryzyka. Celem jej jest ograniczenie rozmiarów szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych będących konsekwencją picia alkoholu przez osoby dorosłe i młodzież oraz wsparcie funkcjonowania ich rodzin.

Na ofertę pomocową Oddziału Terapii Uzależnień składały się głównie konsultacje, poradnictwo, pomoc psychologiczna, psychiatryczna i farmakoterapia, psychoterapia indywidualna i grupowa, terapia rodzinna.

W okresie sprawozdawczym z pomocy w Oddziale Terapii Uzależnień Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień skorzystało 850 osób – 435 kobiet i 415 mężczyzn, w tym 23 osób nieletnich. Ogółem terapeuci przeprowadzili 3117 sesji indywidualnych i 748 konsultacji (dla 428 osób). 1905 sesji terapii indywidualnej (dla 169 osób) i 198 spotkań grupowych.

Spośród pacjentów Oddziału Terapii Uzależnień Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień 29 osób zostało skierowanych na oddziały detoksykacyjne oraz stacjonarne leczenie odwykowe. Wskazaniem do takiej formy leczenia był zły stan psychosomatyczny bądź brak umiejętności dotrzymywania warunków kontraktu terapeutycznego w trybie ambulatoryjnym, głównie przez łamanie abstynencji.

Z porad i konsultacji telefonicznych skorzystało 116 osób, w tym 60 kobiet i 56 mężczyzn. Głównym tematem rozmów był problem alkoholowy lub narkotykowy bliskiej osoby.

Ośrodek w okresie letnim zorganizował trzy projekcje filmowe będących obrazem różnorodnych problemów społecznych.

7. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka

Prowadził Schronisko dla kobiet i kobiet z dziećmi, zapewniając im schronienie i posiłek oraz świetlicę socjoterapeutyczną dla dzieci. W lipcu był organizatorem półkolonii, w których uczestniczyło 25 dzieci.

8. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna :

- diagnozowała dzieci i młodzieży przez psychologów, pedagogów i logopedów,
- kwalifikowała dzieci i młodzieży do różnych form kształcenia i innych form pomocy,
- udzielała dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formie terapii indywidualnej i grupowej, warsztatów, porad i konsultacji oraz zajęć psychoedukacyjnych,
- podejmowała różne działania profilaktyczne dotyczące niedostosowania społecznego, zapobiegania agresji, uzależnień, ochrony zdrowia psychicznego i innych problemów dzieci, młodzieży i ich rodziców,
- prowadziła działania informacyjne.

Poradnia współpracowała z MOPS w sprawach diagnozowania zaburzeń dzieci i młodzieży utrudniające ich funkcjonowanie w szkole.

9. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie prowadził:

- zajęcia pedagogiczne dla dzieci i rodziców,
- zajęcia edukacyjno – wychowawcze dla kobiet i dzieci,
- zajęcia edukacyjne na temat zjawiska przemocy domowej,
- zajęcia edukacyjno – wychowawcze dla uczniów szkół podstawowych na temat przemocy rówieśniczej,
- konsultacje wychowawcze.

MOPS nie posiada informacji o liczbie osób i rodzin objętych tymi działaniami.

10. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Realizowała zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w mieście poprzez rozmowy motywacyjne z osobami uzależnionymi od alkoholu, członkami rodzin, osobami wspólnie zamieszkującymi oraz prowadziła postępowania przygotowawcze w sprawach o zastosowanie wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Zlecono wykonanie 40 opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

W 2017 r. do Komisji wpłynęło 142 wnioski z prośbą o skierowanie na leczenie osób, wobec których zachodziło podejrzenie o uzależnienie od alkoholu, w tym 5 dotyczyło osób wcześniej zgłoszonych. Wśród zgłoszonych było 103 mężczyzn i 34 kobiet.

Wnioskodawcami byli członkowie rodzin (72), Komenda Powiatowa Policji (33), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (13), kuratorzy Sądu Rejonowego (5), Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich (2), Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (17).

11. Sąd Rejonowy w Inowrocławiu II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

W 2017 r. w ramach projektu „Trampolina” działał klub dla młodzieży objętej nadzorem. W ramach ww. projektu zatrudniono dwóch kuratorów zawodowych rodzinnych w charakterze specjalistów ds. resocjalizacji w Centrum Młodzieżowym. Centrum skupiało 10 nieletnich uczestników, objętych czynnymi nadzorami kuratorskimi. Zajęcia dla tych osób odbywały się trzy razy w tygodniu od wtorku do czwartku od 15:00 do 18:00 w Zespole Szkół im. Marka Kotańskiego przy ul. Solankowej. Celem jest działalność wychowawcza, rozszerzone działania resocjalizacyjne i działania z zakresu aktywizacji społeczno – zawodowej. Ponadto nieletni objęci byli pomocą psychologiczną i terapeutyczną, mieli zapewniony ciepły posiłek.

Kurator zawodowy rodzinny jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego. Dodatkowo kuratorzy zawodowi jak i społeczni uczestniczą w grupach roboczych, jeżeli postępowanie dotyczy osób przez nich nadzorowanych.

12. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

- prowadził psychoterapię indywidualną i rodzinną,
- udzielał poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego oraz pomocy prawnej,
- prowadził grupy wsparcia dla osób w kryzysie życiowym,
- prowadził grupy dla rodziców i dzieci w sytuacji około – rozwodowej,
- prowadził grupy dla młodzieży z problemami psychospołecznymi,
- prowadził grupy dla sprawców przemocy.

13. Urząd Miasta Inowrocławia Wydział Oświaty i Sportu

W okresie sprawozdawczym udzielana była pomoc materialna dla dzieci i młodzieży uczącej się w szkołach w oparciu o ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.) oraz uchwałę XLIV/541/2006 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Inowrocławia.

Wyprawkę szkolną w 2017 r. otrzymało 81 niepełnosprawnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych i Zespołu Szkół im. Marka Kotańskiego.

Stypendia szkolne od stycznia do czerwca 2017 r. otrzymało 507 uczniów – łączna kwota 298 230,00 zł oraz od września do grudnia 442 uczniów – łączna kwota 301 390,00 zł.

14. Urząd Miasta Inowrocławia Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia

W roku sprawozdawczym wypłacono świadczenia rodzinne dla 4016 rodzin, specjalny zasiłek opiekuńczy dla 91 rodzin, natomiast świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 732 rodzin. Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” 7 rodzin otrzymało jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W muszli koncertowej Parku Solankowego w maju odbył się prozdrowotny festyn antynikotynowy pn. „Inowrocław nie pali ...” we współpracy z Fundacją „Oddech nadziei” dla Cierpiących na Schorzenia Płuc i oskrzeli w Bydgoszczy. Odbyły się konkursy z nagrodami, rozdano gadżety promujące zdrowy styl życia.

We wrześniu 2017 r. w saloniku literackim Biblioteki Miejskiej im. Jana Kasprowicza odbył się wykład „Rodzicielstwo – przekraczanie własnej historii i wewnętrznych ograniczeń”, który prowadził psychoterapeuta.

2 grudnia 2017 r. w Hali Widowiskowo – Sportowej odbyła się zabawa mikołajkowa dla dzieci niepełnosprawnych. Podczas imprezy dzieci obejrzały program artystyczny, przygotowany przez Teatr Frajda z Torunia oraz odebrały paczki ze słodyczami.

6 grudnia 2017 r. w Teatrze Miejskim odbyła się impreza „Mikołajki z Panem Prezydentem” dla dzieci z inowrocławskich świetlic socjoterapeutycznych. Na zakończenie uczestnicy otrzymali słodkie upominki.

15. Pełnomocnik Prezydenta do Spraw Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i Młodzieżą

W ramach swej działalności realizował program przyjęty uchwałą nr XXIV/255/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 28 listopada 2016 r. w sprawie rocznego programu współpracy Miasta Inowrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2017 r.

Wśród priorytetowych zadań dofinansowanych bądź w pełni sfinansowanych przez Miasto, związanych z działalnością na rzecz rodzin i osób potrzebujących było:

- prowadzenie „Banku żywności” przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta,
- prowadzenie magazynu mebli i odzieży przez Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka na Osiedlu Piastowskim,
- prowadzenie schroniska dla bezdomnych mężczyzn i ogrzewalni przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta,
- prowadzenie schroniska dla kobiet przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka.

Ponadto dofinansowanie otrzymało 12 projektów przez Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Flandria, Inowrocławskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Uszkodzeniem Mózgu, Fundację „Przystań Nadziei”, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Kujawskie Stowarzyszenie Klubu Absolwentów, Oddział Kujawsko-Pomorski Polskiego Związku Głuchych, Polski Związek Niewidomych, Kujawsko – Pomorski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża, Inowrocławskie Stowarzyszenie „Amazonki”.

W okresie ferii zimowych i wakacji letnich Miasto dofinansowało wypoczynek dla dzieci i młodzieży organizowany przez podmioty pozarządowe. W 2017 r. w budżecie Miasta na ten cel przeznaczono 52 000 zł.

Przedstawiciele Młodzieżowej Rady Miejskiej Inowrocławia - chętnie włączali się w przedsięwzięcia mające na celu wsparcie rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Brali udział m.in. w organizacji Niebieskiego Biegu Świadomości, który miał na celu zwrócenie uwagi na problemy osób z autyzmem. Współorganizowali również „Wiosenny Bieg po Uśmiech”, z którego całkowity dochód przeznaczony został na pomoc dzieciom z niepełnosprawnością. Młodzi Radni spotykali się z mieszkańcami Domu Dziennego Pobytu. W okresie świątecznym odwiedzili oddział dziecięcy inowrocławskiego szpitala oraz zorganizowali pomoc świąteczną dla jednej z potrzebujących rodzin w ramach ogólnopolskiej akcji „Szlachetna Paczka”.

W 2017 r. rozpoczęła działalność Miejska Rada Seniorów. Radni seniorzy interweniowali m.in. w sprawach dotyczących komunikacji miejskiej, funkcjonowania mieszkańców Domu Pogodnej Jesieni, zorganizowali zabawę andrzejkową dla środowisk senioralnych.

16. Ośrodek Sportu i Rekreacji

Ośrodek był organizatorem blisko 300 imprez ujętych w Miejskim Kalendarzu Imprez Inowrocławia na terenie zarządzanych obiektów, jak również współorganizatorem innych przedsięwzięć realizowanych przez inne instytucje, a przeznaczone dla dzieci i rodzin m.in.: bieg młodzieżowy w ramach Biegu Piastowskiego, turnieje w ramach Festiwalu Sportów Płazowych, Finał Kujawsko – Pomorskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Czwórboju Lekkoatletycznym, Inowrocławski Czar Dwóch Kółek, Tenisową Majówkę, Mikołajkowy Turniej Tenisa Ziemnego, Mistrzostwa Inowrocławia w Pływaniu dla Dzieci i Młodzieży.

Sport wśród najmłodszych mieszkańców miasta propagowany był również podczas kolejnych edycji Aktywnych Wakacji z OSiR oraz Aktywnych Ferii z OSiR.

Całe rodziny uczestniczyły w akcjach Biegam bo Lubię, Wakacyjne bieganie, Bieg po Uśmiech, Niebieski Bieg Świadomości, Festyn Bezpieczne Wakacje, Bajkowa opowieść na lodzie, Profesjonalny pokaz łyżwiarstwa figurowego, Dzień Dziecka na Placu Zabaw „Miś”.

W ramach uczestnictwa dzieci otrzymywały puchary, dyplomy, nagrody rzeczowe, poczęstunek. W ramach upowszechniania zdrowego stylu życia i prowadzenia profilaktyki zdrowotnej na krytych pływalniach „Delfin” i „Wodny Park” odbywały się zajęcia „Proste plecy”, brało w nich udział 1 350 dzieci.

Pozyskano środki finansowe od sponsorów, które pozwoliły na przeprowadzenie Bożonarodzeniowego Spotkania Mieszkańców Inowrocławia, a przy współpracy z Wydziałem Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia zorganizowano zabawę Mikołajkową (400 uczestników),

Udostępniane przez cały rok szkolny obiekty OSiR-u służyły dzieciom i młodzieży do zajęć wychowania fizycznego, treningi i zawody uczniowskich klubów sportowych.

Hala Widowiskowo – Sportowa była miejscem imprez organizowanych wraz ze szkołami i przedszkolami takich jak: Mini Spartakiada dla dzieci niepełnosprawnych (1000 uczestników), Mistrzostwa Tańca Towarzyskiego Przedszkolaków (1200 uczestników), Dzień Przedszkolaka (500 uczestników), Rambit (1000 uczestników), Światowy Dzień Pluszowego Misia (600 uczestników), Giełda Szkół Ponadgimnazjalnych (1500 uczestników).

17. Fundacja K-S-M jesteśmy z Wami

Fundacja była organizatorem wielu imprez i wydarzeń kierowanych do dzieci i ich rodzin. Dla dzieci ze szkół podstawowych organizowane były zajęcia zimowe w ferie, jak i wakacyjne w lecie, m.in.:

- przedstawienia teatralne w ramach „Teatralnych piątek”,
- „Mecz charytatywny pod koszem” dla nastolatki chorej na mukowiscydozę,
- konkurs plastyczny,
- impreza dla rodzin z dziećmi na zakończenie lata,
- charytatywne imprezy mikołajkowe, Mikołaj w szpitalu, spotkanie ze Świętym Mikołajem.

18. Kujawskie Centrum Kultury

Centrum wspierało rodziny poprzez szereg nieodpłatnych działań kulturalnych dedykowanych zarówno dzieciom jak i ich rodzinom.

Prowadzone były sekcje i koła zainteresowań m.in. plastyczne, dekoracyjno – użytkowe, obsługi komputera.

Współorganizowano okolicznościowe i cykliczne festyny rodzinne o charakterze rozrywkowo – biesiadnym: „Majówka na piątkę”, Art Ino Festiwal na Rynku, Festyn Rodzinny „Z Gęsiną w tle” w Hali Widowiskowo Sportowej, „Nasza obwodnica”, obchody Dni Inowrocławia, Dzień Dziecka – Kulinaryny Master Team (konkurs kulinarny), kino pod chmurką na Rynku.

19. Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza

Prowadziła następujące cykliczne działania:

- Klub Malucha – spotkania dla rodziców z małymi dziećmi do lat 3, zabawy muzyczno – ruchowe, zajęcia manualne, spotkania ze specjalistami różnych dziedzin,
- Rodzinne Czytanie na Manhatanie – zajęcia dla małych czytelników w wieku 3-5 lat oraz ich rodziców i opiekunów,
- Dzień Dziecka – zabawy i konkursy,
- Five o' clock – warsztaty tematyczne doskonalące znajomość języka angielskiego dorosłych,

- Four o' clock – warsztaty tematyczne doskonalące znajomość języka angielskiego dzieci 7-10 lat,
- Czadowy Klub Książkowy - „Czarne koty to kłopoty” - cykliczne zajęcia czytelniczko – literackie dla dzieci do 5 lat,
- „Dzieciaki Bystrzaki” - zajęcia rozrywkowo- edukacyjne dla dzieci w wieku 6-10 lat – rebusy, zagadki, zabawy z wykorzystaniem literatury dziecięcej,
- „Kocilek różnaitości” - cykliczne warsztaty plastyczne dla dzieci,
- „Z bajką dookoła świata” - zajęcia terapeutyczne w wykorzystaniu literatury dziecięcej, zabawy przy muzyce,
- Bajkowe przedszkole – spotkania dla dzieci 4-5 lat i rodziców- głośne czytanie, zabawy muzyczno – ruchowe,
- Muzyczna Akademia Malucha – zabawy dla dzieci z elementami rytmu, dźwięków, śpiewu i tańca,
- Małe arcydzieła – zajęcia manualne dla dzieci w wieku 7-13 lat rozwijające wyobraźnię i zdolności artystyczne,
- Szach – Mat, Szachy – zajęcia dla dzieci i dorosłych, opanowanie umiejętności gry w szachy,
- Spotkania Klubu Bajkonurrrków – spotkania z dziećmi i rodzicami – rebusy, zagadki,
- Spotkania w Siódemce – zajęcia słowne dla dzieci, rebusy, gry, zabawy komputerowe,
- Klub Gier Siódemka – spotkanie uczestników klubu gier planszowych, karcianych, terenowych,
- Kinoterapia – projekcje filmów poruszających problemy osób niepełnosprawnych,
- Ferie zimowe, wakacje letnie – zajęcia dla dzieci spędzających czas wolny od nauki w domach,
- Mikołajki w bibliotece – zabawa dla dzieci w wieku 3-7 lat,
- Klub Aktywny Senior – spotkania dla czytelników, korzystanie z komputera, internetu, gry towarzyskie, spotkania integracyjne,
- „Twórcze fantazje” - warsztaty plastyczne dla dorosłych.

Poza tym w okresie sprawozdawczym udzielono wsparcia w formie:

1. Akcja „Miej Serce”, której sponsorem i pomysłodawcą była jedna z lokalnych firm oraz Fundacja „Dzieciom po Sepsie” zaowocowała wyremontowaniem i urządzeniem pokoju dla 13 letniej dziewczynki z rodziny o trudnej sytuacji bytowej, wytypowanej przez Ośrodek.

2. Miasto Inowrocław zostało wyróżnione w konkursie „Świeć się z Energią” i otrzymało sprzęt AGD, który został przekazany dla 8 rodzin, zakwalifikowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Były to 2 kuchenki, 2 chłodziarko-zamrażarki, 2 blendery, kuchenka mikrofalowa, zmywarka.

3. Urząd Miasta przekazał do MOPS 182 paczki ze słodyczami, dla dzieci z rodzin najuboższych przed Świątami Bożego Narodzenia.

4. Dla 37 osób Regionalna Instalacja do Przetwarzania Odpadów Komunalnych przy, ul. Bagiennej wydała drewno opałowe pozyskiwane z wycinki drzew na terenie miasta.

5. Podopieczni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej po wcześniejszym zakwalifikowaniu wzięli udział w Zabawie Gwiazdkowej organizowanej przez Centrum Chrześcijańskie „Droga”, na której przekazano 25 paczek świątecznych dzieciom w wieku od 2-13 lat.

6. Fundacja „Dzieciom po sepsie” zorganizowała zabawę gwiazdkową dla dzieci w Inowrocławskiej Pijalni Wód w Solankach, w której wzięło udział 30 dzieci w wieku 4-13 lat z rodzin wytypowanych przez Ośrodek.

7. Kuratorium Oświaty ufundowało kolonie letnie w Polanicy Zdroju, na które pojechało 8 dzieci z rodzin znajdujących się w trudnych warunkach materialnych.

8. Szkoły Podstawowe nr 2, 4,6 oraz Zespół Szkół Integracyjnych organizowały ferie zimowe dla 84 dzieci i półkolonie w wakacje letnie dla 60 dzieci.

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr
XXXVIII/452/2018
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 19 marca 2018 r.

Potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2018 r.

Zapotrzebowanie na świadczenia wspierające zależy jest od wielu czynników, z których najważniejsze wydają się:

- sytuacja materialna rodzin,
- warunki mieszkaniowe,
- umiejętności w sferze opieki i wychowania dzieci,
- zakres pomocy ze strony rodziny nie pozostającej we wspólnym zamieszkanui,
- dostosowanie oferty wsparcia do potrzeb społecznych i wiele innych.

O rodzinie, która nie jest w stanie zaspokoić potrzeb we własnym zakresie chętnie mówimy dysfunkcyjna, co jednak nie jest zgodne ze stanem faktycznym. Trudna sytuacja, której rodzina nie jest w stanie sprostać może dotknąć również dobrze funkcjonującą.

System wspierania osób i rodzin powinien zawierać w swej ofercie formy materialnego i niematerialnego wspomagania tych, którzy realizują potrzeby i problemy w swych rodzinach.

Wspieranie rodziny w realizowaniu przynależnych jej funkcji ukierunkowane jest przede wszystkim na dzieci i zapewnienie im nie tylko godnych warunków bytu materialnego ale bezpiecznego wzrostu i rozwoju.

Działania o charakterze wspierania w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej, nawet najlepiej zorganizowane adresowane do rodzin dysfunkcyjnych najczęściej z powodu uzależnień, w tym przede wszystkim od alkoholu, tylko niekiedy dają pomyślne efekty dla dzieci w nich funkcjonujących.

1. Kierowanie na mocy decyzji Wydziału Spraw Rodzinnych i Nieletnich Sądu pod opiekę osób czy instytucji sprawujących pieczę zastępczą po 1.01.2012 r. powoduje obowiązek udziału finansowego w kosztach jej organizowania dla gminy, z której dziecko pochodzi i tak: w pierwszym roku opłata wnoszona przez gminę wynosi 10% całkowitego kosztu w drugim roku 30%, a w trzecim roku i w następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej 50%.

Udział gminy w kosztach pieczy zastępczej realizowanej przez rodziny zastępcze na poziomie 30% obejmie kolejne dzieci. Wzrosnie też liczba dzieci za które gmina opłacać będzie 50% kosztu ich pobytu w rodzinach zastępczych. Na wzrost wydatków w tym zadaniu wpłyną również: wzrost kosztu pieczy zastępczej w każdej formie, zapewnienie 10% udziału w kosztach pieczy dla dzieci przebywającej w niej poniżej roku, które zostaną jej powierzone na przestrzeni roku 2018. Ośrodek nie ma wpływu na rodzaj pieczy, ponieważ jest to właściwość sądu.

MOPS szacuje wydatki na ten cel w 2018 roku na kwotę 720 000,00 zł, aby sfinansować udział gminy w kosztach pobytu 100 dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej do 31.12.2017 r. i 100 000,00 na ok. 30 dzieci, które na przestrzeni roku 2018 zostaną w niej umieszczone.

2. MOPS przewiduje, że w 2018 r. będzie potrzeba zwiększenia liczby zatrudnionych asystentów rodziny z 6 przynajmniej do 7, w związku z zakładanymi potrzebami wynikającymi z ustawy „Za życiem”. Koszt zatrudnienia wyniesie 313 715, 00 zł.

3. System świadczeń wychowawczych, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieki nad nim i zaspokajaniem jego życiowych potrzeb, obowiązujący od dnia 1 kwietnia 2016 r. został określony przez normy prawne ustawy z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Finansowanie świadczeń „500+” następuje w ramach dotacji celowej z budżetu państwa. Obejmuje ona koszty obsługi tego zadania i na 2018 r. jest ustalona w wartości 1,5% świadczeń wychowawczych. W 2018 r. MOPS planuje wydatkować 39 097 800,00 zł i objąć pomocą około 7000 dzieci.

4. Utrzymująca się od 2 lat tendencja spadkowa liczby osób i rodzin objętych pomocą materialną w formie zasiłków stałych i okresowych nie jest na tyle długotrwała, aby wpłynęła znacząco na wielkość środków finansowych niezbędnych do zabezpieczenia ich realizacji.

MOPS przewiduje, że roczny koszt:

- zasiłków stałych wyniesie 2 510 310,00 zł, skorzysta z nich 500 uprawnionych,
- okresowych wyniesie 2 851 530,00 zł, skorzysta z nich 1250 środowisk.

5. Na pomoc celową w 2018 r. planujemy wydatkować 1 540 000,00 zł i objąć nią ok. 1 500 środowisk udzielając ok. 120 tys. świadczeń na koszty leczenia, ogrzewanie mieszkania i inne.

6. W 2018 r. MOPS planuje objąć pomocą w zakresie dożywiania ok. 3 800 świadczeniobiorców i wydatkować kwotę 2 921 680,00zł, w tym 777 480,00 zł środków własnych i 2 144 200,00zł środków Wojewody. Dożywianie dzieci i ich rodzin zależne będzie między innymi od:

- wielkości dotacji celowej Wojewody Kujawsko - Pomorskiego na program miasta Inowrocławia, potwierdzony porozumieniem,
- kształtowania się dochodów własnych osób i rodzin.

Wkład własny wskazany wyżej zapewnia udział Gminy w kosztach tej pomocy na poziomie 40% ogólnej wartości.

7. Dodatek mieszkaniowy w 2018 r. zaplanowano dla 2 500 uprawnionych, którym przewiduje się przyznać 22 500 świadczeń. Na to zadanie MOPS planuje wydatkować kwotę 5109 975,00 zł, natomiast na dodatek energetyczny dla 700 osób kwotę 101 158,00 zł.

8. Realizowanie usług opiekuńczych dla dzieci dotkniętych zaburzeniami rozwoju o podłożu psychicznym wymagać będzie zakupu usług specjalistycznych. Szacuje się koszt tych usług na kwotę 216 000,00zł, aby zabezpieczyć usługi dla 55 dzieci. Jednostkowa cena została ustalona na poziomie 36 zł (1 godz.). Miesięcznie należy zapewnić poziom 500 godzin dla wyżej podanej grupy dzieci.

Uzasadnienie do Uchwały Nr XXXVIII/452/2018

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 19 marca 2018 r.

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy - zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - przyjmowanie sprawozdań z działalności wójta.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2001 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Ww. potrzeby stanowią w myśl art. 179 ust. 2 ustawy, podstawę do uchwalenia przez radę gminy gminnych programów wspierania rodziny.

W uchwale przedstawiono sprawozdanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu z realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny za ubiegły rok. Określono także potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2018 r., które pozwolą wykonawcy tego zadania - Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, na pełną jego realizację.

Uchwała podlega przedłożeniu do regionalnej izby obrachunkowej (art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym), gdyż zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561) jest objęta zakresem jej nadzoru.

Mając powyższe na uwadze, wywołanie uchwały jest uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2017 r. wraz z wykazem potrzeb na 2018 r. w głosowaniu jawnym.

Na 23 radnych w głosowaniu wzięło udział 18 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 18 radnych, głosy przeciwne - 0, wstrzymujących się - 0.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski